

РЕЦЕНЗИЯ

На дисертационния труд на Медея Янкова

РОЛЯТА НА ЦВЕТА В ТЕКСТИЛНОТО ИЗКУСТВО. АВТОРИ /1960-2010г./

Научен ръководител: Доц. Д-р Аделина Попнеделева

Рецензент: Проф. Анна Бояджиева

За публичната си защита Медея Янкова представя текст от 291 стр. на тема: РОЛЯТА НА ЦВЕТА В ТЕКСТИЛНОТО ИЗКУСТВО.АВТОРИ /1960-2010/, който се състои от увод /13 стр./, 3 глави с точки и подточки към тях /219 стр./, заключение /15 стр./, библиография с литература на английски и български език, интернет и електронни източници, книги, имена на художници, музеи, галерии, събития. Представен е илюстративен материал в 4-ри тома /767 стр. общо/, съответстващи на посочената структура на текста. Авторефератът е в обем от 43 стр., където е отразена и Справка за приносите на труда.

Основна теза на докторантския труд:

Да докаже, че цветът в художествения текстил е важна част от едно художествено произведение от тази артистична област!

Методология. Докторантката Медея Янкова е използвала изключително разнообразни методи на изследване, включващи: историко-описателен, социологичен, сравнителен, физически, семиотичен, психологически, естетически, философски. По време на работата си върху дисертационния труд тя предприе интересни пътувания по света с цел събиране на материали и информация по темата, като участия в изложби, конференции, уършоупи, свързани с цвета в текстилното изкуство. Тя посети много художествени събития в страната и в чужбина, свързани с нейното изследване върху проблемите на цвета. Участва в: *14-то международно триенале на художествената тъкан в Лодз, спечели стипендия от Академията за Сите интернационал дез ар, Париж, Фулбрайт стипендия за Америка: Шестмесечен престой на големия остров Хавай, където изследва хавайското съвременно текстилно изкуство и текстилен дизайн.*

Интересен подход при този труд са проведените *интервюта* с художници от България, Германия и Хавай с определени въпроса за изясняване на ролята на цвета в художествения текстил. Интервюирани са общо двадесет и четири български и чуждестранни художници, професори, занаятчии, природозащитници и студенти. Тези интервюта допълват общата картина на изследването с лични художествени позиции и опит и са в помощ на търсене на връзката между художествения текстил и живописата.

С казаното очертавам приноса на избраните методологически подходи, които „работят“ успешно за поставената цел на изследването.

Актуалност: Темата за цвета е особено актуална сега, когато на база на натрупаните научни изследвания за цвета през вековете се доказва, че той заема важна част от живота на човек, от съвременната наука, от изобразителното изкуство и неговите нови концептуални форми.

Цели и задачи: Дисертационният труд има за цел да докаже важността на цвета при използването му в художествения текстил и неговата връзка с живописата. Важна задача на докторантурата е структурирането на събраната информация за цвета в компетентен текст, който е ориентиран към определени посоки на науката, философията, изкуството.

Убедена съм, че трудът ще бъде изключително полезен за студентите от специалност „Текстил – изкуство и дизайн“ при НХА като научно и творческо изследване за ролята на цветовете и прилагането им в художествения текстил, както и събрания визуален материал към него.

Уводът представя границите на изследването. Като изяснява обекта на анализ, докторантката обосновава интереса си към цвета като неразделна част от художествения текстил и нейните лични творчески инициативи. В него е представен кратък преглед на историята на текстила и текстилното изкуство, необходим за въвеждането в темата и нейното по- дълбоко проучване. По този начин се изяснява първичната роля на текстила в древните цивилизации като утилитарна, материална и духовна посока. Прави се *извод*, че цветът е органически свързан с формата, структурата, размерите, материала и художествената идея и е натоварен със символни значения.

Тъканите за стена са еволюирали през вековете, като достигат своя разцвет през 15в. и 16в. при кралската манифактура на Гоблените във Франция, където са изтъкавани сложни фигурални композиции с финни детайлни рисунки и голям формат, украсяващи дворци и катедрали.

В труда са разгледани *науки* като физика, физиология и психология, които могат да дадат отговори върху въпроси, свързани с изследването на спецификата на цветовете и тяхното прилагане в изкуството и живота. На база на своето изследване, докторантката прави *извод*, че цветът е важен елемент за изразяване на творческата идея в текстилното изкуство. Той може да въздейства на физиологично, психологическо, емоционално и духовно ниво. Обърнато е внимание на класовете по Текстил от 1927 – 1931 г. в Баухаус, където преподават живописците Паул Клее и

